

په شکلونو او اندازه گیریو کې بنکلا

توضیحات	زده کوونکي به د شکلونو په اړه پوهه ترلاسه کړي. دوی به هغه شکلونه وکاروي چې ددوی په کور او یا په ځان کې موجود واوسي. همدا راز، زده کوونکي به د خپل د بدن د برخو په کارولو سره د بیلابیلو شیانو اندازه گیری زده کړي. دوی به زده کړي چې په معیار سره سم د اندازه کولو توکي څومره اړین دي. ددې سریره، ددې زده کړو په پای کې به زده کوونکي وکولای شي چې مختلف هندسوي شکلونه جوړ کړي.
مخکېنه پوښتنه	آیا مور کولای شو په شکلونو او اندازه گیریو کې کومه بنکلا پیدا کړو؟
ټولټال اړین وخت	په ۳ ورځو کې ۵ ساعته
اړین توکي	ورقه او پنسل (سټیپي نوټس ورقي «په اختیاري ډول»)
د زده کړو پایلې	۱. د ۲ بعدي شکلونو د ځانګړتیاو په اړه پوهاوی ۲. د انسان د بدن ځینې برخې ۳. د مکاني اندازه گیری او تخمین لپاره د بدن کارول
مخکېني زده کړي	حساب او د اولیه شکلونو نمونه

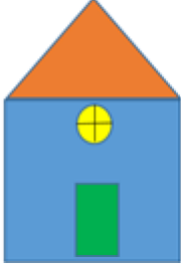
لومړۍ ورځ

نن به تاسو د مختلفو هندسوي شکلونو په اړه زده کړي ترلاسه کړي.

فعالیت او توضیحات	وړاندیز شوی وخت ۱۰ څخه تر ۱۵ دقیقې
اصلي دوه بعدي شکلونو پېژندنه: مثلث، مربع، مستطیل، او دایره لاندې شکلونو ته څیر شئ	
 دایره مستطیل مثلث مربع	
Source: https://www.teacherspayteachers.com/Product/4-Basic-Shapes-Bundle-Circle-Triangle-Square-Rectangle-1959150	

<p>پورته شکلونو ته د یو څه وخت لپاره ځیر شی او لاندې پوښتنو ته ځواب ووايست:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تاسو څه وینئ؟ - آیا تاسو کولای شئ ددغو شکلونو یوه ځانگړتیا ووايست؟ <p>د پورته پوښتنو د خپلو ځوابونو په نتیجه کې لاندې پایلې ترلاسه کړئ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • یو مثلث شکل له دريو برخو څخه جوړ شوی دی او ۳ زاوې یا کونجونه لري. • یوه دايره د هغو نقطو ټولگه (سټ) دی چې په یو مستوي کې له یوې نقطې څخه مساوي واټن ولري. • یو مربع شکل ۴ مساوي د ۹۰ درجو زاوې لري. • یو مستطیل شکل څلور مساوي زاوې لري مگر د هغوی ټول اړخونه سره مساوي نه دي. 	
<ul style="list-style-type: none"> • په خپل کور کې لږ تر لږه ۴ مربع شکلونه پیدا کړئ. • یو له دغو شکلونو څخه رسم کړئ. 	<p>۱۰ دقیقې</p>
<ul style="list-style-type: none"> • په خپل کور کې لږ تر لږه ۳ مستطیل شکلونه پیدا کړئ. • دغه مستطیل شکلونه په خپلو کتابچو کې رسم کړئ. 	<p>۱۰ دقیقې</p>
<ul style="list-style-type: none"> • په خپل کور کې لږ تر لږه ۱۰ دایروي شکلونه پیدا کړئ. • آیا کولای شئ یوه سمه دايره رسمه کړئ؟ 	<p>۱۰ دقیقې</p>
<ul style="list-style-type: none"> • په خپل کور کې لږ تر لږه ۱۰ مثلث شکلونه پیدا کړئ. • په هر مثلث شکل باندې یو سټیکر ولگوئ او هغه په خپلو کتابچو کې رسم کړئ. 	<p>۱۵ دقیقې</p>
<ul style="list-style-type: none"> • زده کوونکي به په خپل کور کې په مختلفو ځایونو باندې وگرځي ترڅو ټول مثلث شکلونه ووبني او پیدا یې کړي. که چیرته کوم مثلث شکل ددوی څخه پاتې شوی وي، دوی به هغه پیدا کړي او یو سټیکر به ورباندې ونخلوي. • له دغو مثلثونو څخه مشخص کړئ چې کوم یو یې: <ul style="list-style-type: none"> ○ متساوي الاضلاع دي (هغه شکل چې ۳ مساوي اړخونه او زاوې ولري) ○ متساوي الساقين (داسې یو شکل چې دوه مساوي اړخونه یا څنګونه ولري) ○ قائم الزاويه (داسې یو شکل چې د ۹۰ درجو زاویه ولري او د انګلیسي ژبې د L توري په څیر وي.) ○ اختیاري: منفرج الزاويه مثلث (داسې یو مثلث چې یوه پراخه زاویه ولري). • لارښوونه: که چیرته د زاویو ځیني شکلونه شتون ونه لري، والدین باید هغه شکلونه زده کوونکو ته رسم کړي او د هغوی تر منځ توپرونه زده کوونکو ته وښايي. 	<p>۳۰ دقیقې</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ددغه لوست د شکلونو د لیست (ټولګې) څخه ۳ داسې شکلونه رسم کړئ چې لږ تر لږه د دوو شکلونو ترکیب ولري. یعنې: مربع، مستطیل، مثلث، او یا هم دايره 	<p>۱۵ دقیقې</p>

د تمرين لپاره تاسو کولی شئ د يو کور شکل جوړ کړئ چې دا ټول (۴) شکلونه پکې موجود واوسي.

- لارښوونه: که چيرته زده کوونکي نه شي کولای چې د يو شکل د رسم کولو په اړه پریکړه وکړي، تاسو کولای شئ هغوی ته د ځینو شکلونو په اړه وړاندیز وکړئ. د بیلگې په توگه: یو موټر، یو تلیفون، راډیو او داسې نور.

دوهمه ورځ

نن ورځ به تاسو د خپل بدن څخه د یوه اندازه کوونکې وسیلې په اړه کار اخیستل زده کړئ. ډیر پخوا به خلکو د اندازه کیري لپاره د خپل بدن له ځینو برخو څخه کار اخیسته.

وراندیز شوی وخت	فعالیت او توضیحات			
۱۵ دقیقې	<ul style="list-style-type: none"> • زده کوونکو ته د دوهمې ورځې د فعالیت ورځه وښایاست. • تاسو د خپل ولیشتو په تناسب څومره لوړ یاست. • ولیشت کول د اندازه کیري داسې یوه وسیله ده چې ستاسو د غټې گوټې څخه پیل کیري او ستاسو په کوچنۍ گوټې باندې پای ته رسیږي. • یوه دیوال ته ودریرئ او د خپل سر د لوړوالي په اندازه یو د سټیکر نوټ ورځه وښلوی. • اوس خپل لوړوالی (قد) ولیشت کړئ او معلومه کړئ چې ستاسو قد څو ولیستې دی. • همدا فعالیت د کورنۍ له نورو غړو سره هم تر سره کړئ. د هغوی قد (لوړوالی) معلوم کړئ او وگورئ چې د هغوی لوړوالی د هغوی په ولیشتو څو ولیستې دی. 			
	<table border="1"> <tr> <td>زما په خپلو ولیشتو، زه څومره لوړ (څو ولیشتي يم)؟</td> </tr> <tr> <td>زما د پلار لوړوالی (قد) د هغه په ولیشتو څومره ده؟</td> </tr> <tr> <td>زما د مور لوړوالی (قد) د هغې په ولیشتو څومره ده؟</td> </tr> </table>	زما په خپلو ولیشتو، زه څومره لوړ (څو ولیشتي يم)؟	زما د پلار لوړوالی (قد) د هغه په ولیشتو څومره ده؟	زما د مور لوړوالی (قد) د هغې په ولیشتو څومره ده؟
زما په خپلو ولیشتو، زه څومره لوړ (څو ولیشتي يم)؟				
زما د پلار لوړوالی (قد) د هغه په ولیشتو څومره ده؟				
زما د مور لوړوالی (قد) د هغې په ولیشتو څومره ده؟				

	د کورنۍ نور غږې	
<ul style="list-style-type: none"> تاسو څه فکر کوئ؟ آیا تاسو کولی شئ له دغه څخه یوه نتیجه ترلاسه کړئ؟ <p>*لارښوونه: آیا د کورنۍ د هر غږې لوړوالی (قد) د ولېشتو شمېر یوشان دی؟ آیا تاسو غواړئ چې پوه شئ چې دا طریقه ستاسو ملگرو او د هغوی کورنیو لپاره هم په همدا شکل ده او که نه؟</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> کوم یو اوږد دی: ستاسو قد که ستاسو د دواړو لاسونو تر منځ واټن؟ په ځمکه باندې ځملي او د خپل ورور یا خور څخه وغواړئ چې ستاسو سر او پښو سره یو د سټیکي نوټ ورته یا کومه بله نښه ونښلوي. اوس خپل لاسونه خلاص ونیسئ او ددغو دوو نښو ترمنځ په افقي ډول ځملي. کوم واټن لوی یا اوږد دی؟ په همدا ډول د کورنۍ له نورو غړو سره هم همدا عملیه ترسره کړئ. تاسو څه فکر کوئ؟ آیا کولی شئ کومه پایله ورڅخه ترلاسه کړئ؟ آیا اندازې په یوه شان دي؟ 	۲۰ دقیقې
	<ul style="list-style-type: none"> یو گز څو ولېشتې دي؟ (یو گز ستاسو د ځنګل څخه ستاسو د منځنۍ گوټې تر څوکې پورې دی.) همدا عملیه د کورنۍ له نورو غړو سره هم ترسره کړئ. تاسو څه فکر کوئ؟ 	۱۰ دقیقې
	<ul style="list-style-type: none"> والدین له زده کوونکو څخه باید وغواړي چې د خپل بدن په کارولو سره لاندې شکلونه جوړ کړي: د خپل بدن څخه په استفادې سره په څو طریقو تاسو کولی شئ د مربع یو شکل جوړ کړئ؟ (لارښوونه: د خپلې سږې او لاسونو په کارولو سره، یا د یوې وړې مربع لپاره له خپلو گوټو څخه.....) د خپل بدن څخه په استفادې سره په څو طریقو کولی شئ یو مستطیل شکل جوړ کړئ؟ په څو طریقو سره تاسو کولی شئ د خپل بدن څخه د دايرې شکل جوړ کړئ؟ (د لاسونو او یا هم د گوټو په کارولو سره) 	۱۰ څخه تر ۱۵ دقیقې
	<ul style="list-style-type: none"> د خپل بدن د غړو په کارولو سره، په دیوال یا په ځمکې باندې لاندې مثلث شکلونه جوړ کړئ: قایم الزاویه مثلث (د بیلګې په توګه یوه پښه په عمودي شکل او بله په یو طرف باندې وغځوئ) متساوی الساقین (د بیلګې په توګه نیغ ودریرئ او خپلې پښې لږ خلاصې ونیسئ). 	۱۵ دقیقې

<p>متساوی الاضلاع (د بیلګې په توګه: خپل څنګې او د یوه میز اړخونه وکاروئ) (اختیاري) مثلث منفرجه (د داسې یوې زاوې درلودل چې له ۹۰ درجې څخه پراخه وي)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • د اطاق (خونې) لوړوالی څو ګزه ده؟ • تاسو کولی شئ دا تخمین/اټکل په تشناب او یا هم په پخلنځي کې چې کاشي په کې کارول شوي وي ترسره کړئ. (که چېرته دا ځایونه کاشي شوي نه وي، تر هغه ځایه پورې اندازه ګیري وکړه تر کومه ځای چې ته رسېږي.) • خپل لوړوالی (قد) په کاشي باندې اندازه کړه. بیا د کوټې (خونې) له تل څخه تر چته پورې د کاشي تیرو (ټاپلونو) شمیر حساب کړئ. (که چېرته دا ځایونه کاشي شوي نه وي، تر هغه ځایه پورې اندازه ګیري وکړه تر کومه ځای چې ته رسېږي.) د اطاق (کوټې) لوړوالی یا ارتفاع ستاسو د قد په څو اندازه ده؟ 	<p>۱۵ دقیقې</p>
<ul style="list-style-type: none"> • د اطاق (خونې) اوږدوالی په خپلو قدمونو باندې اندازه کړئ. • په همدا ترتیب سره، له خپل پلار، مور او یا ورو او خور څخه وغواړئ چې هغوی په خپلو قدمونو باندې د اطاق اوږدوالی معلوم کړي. ستاسو په اند، دا دوه اندازه ګیري څومره توپیر لري؟ • تفکر: ستاسو په نظر ولې خلکو د اندازه ګیري بېلابېل معیاري واحدونه جوړ کړي دي؟ • بشوونکي باید زده کوونکو ته د اندازه ګیري د معیاري واحدونو د اهمیت په اړه معلومات ورکړي. دوی باید زده کوونکو ته ووايي که چېرته معیاري واحدونه نه وای نو د مختلف قد (لوړوالي) خلکو به مختلف شکل اندازه ګیري د یوه توکي لپاره ترسره کولې. • تاسو کولی شئ د واټن (فاصلې) د اندازه ګیري واحدونه هم شریک کړئ لکه: میتر، کیلو میتر، میلوونه، او داسې نور. 	<p>۱۵ دقیقې</p>

دریمه ورځ

نن ورځ به تاسو خپلې زده کړې تکرار او منعکسه کړئ. همدا راز، تاسو به نوي مهارتونه په یوه نوې کاري ورځه (د فعالیت ورځه) کې وکاروئ.

فعالیت او توضیحات	وړاندیز شوی وخت
<ul style="list-style-type: none"> • په یوه درې بعدي د فعالیت ورځه کې زده کوونکو ته یو تصویر وښایاست. دا تصویر اصلا په یوه حلقه او مربع شکل کې د یوه شخص انځور دی. مور له دې رسامی (تصویر) څخه څه زده کړه ترلاسه کوو؟ • تاسو ته څه شی ښکاري؟ دا تصویر توضیح کړئ او څومره ډیر چې کولی شئ جزئیات پیدا کړئ. • تاسو دا تصویر (رسامی) د پخوانیو زده کړو سره چې تاسو په تیرو څو ورځو کې زده کړي څنګه وصل کوئ؟ 	<p>۱۰ دقیقې</p>

<ul style="list-style-type: none"> • له دې تصوير څخه كوم نوي شيان زده كوو؟ <p>(د بحث لپاره ځينې نقطې شايد په داسې ډول واوسي: دا رسامۍ په يو مربع شكل كې د يو شخص او يوې دايرې تصوير دي. دا فعاليت به ددوی پخوانۍ ليدنه (مشاهده) تصديق كړي (د يو شخص گز د هغه د لوړوالي (قد) سره مساوي دي.)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • زده كوونكي بايد د ۳ ورځې د فعاليت (كاري) په ورځه باندې كار وكړي. 	يو ساعت
<ul style="list-style-type: none"> • بياكتنه (تكرار): رياضي تاسو سره د هندسوي شكلونو په جوړولو كې څه مرسته وكړه؟ آيا ستاسو په اند شكلونه بڼكلي دي؟ ولې؟ تاسو په خپل ژوند كې شكلونه په كومو ځايونو كې ليدلي دي؟ آيا ماني-موليدلي دي؟ آيا تاسو غواړئ چې شكلونه جوړ كړئ؟ د څه څيز په خاطر به تاسو شكلونه جوړ كړئ او هغه به په كوم ځاى كې ځاى پر ځاى كړئ؟ 	۱۵ دقيقې

د ازونې معيارونه

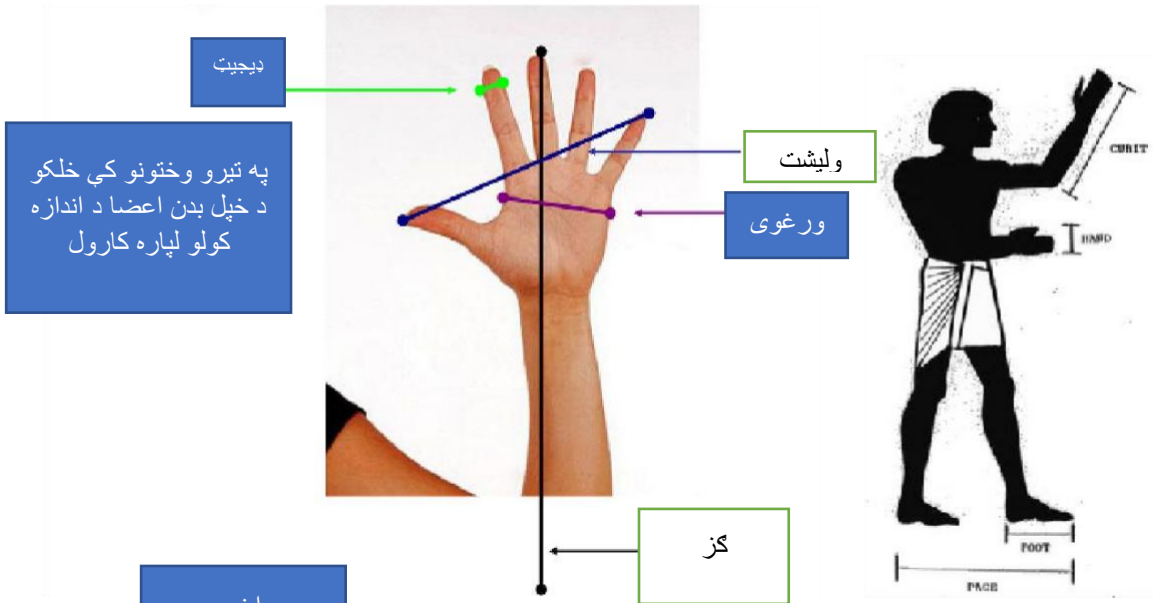
- كله چې زده كوونكي په فعاليت بوخت وي، د څارنې د چيكلېسټ كتنه
- د زده كوونكو ځوابونه ددوی د ليدلوري او پايلو اخیستلو لپاره
- د ۳ ورځې په فعاليت كې د زده كوونكو نووښتونه او خلاقیت

د غني كوولو لپاره اضافي فعاليت

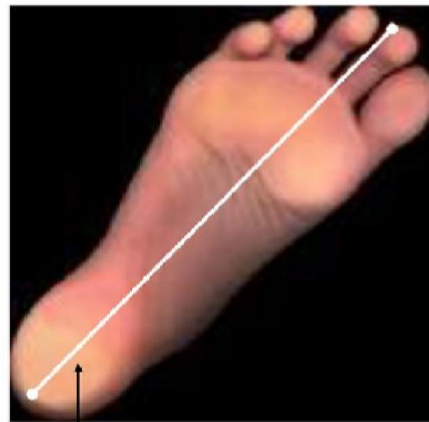
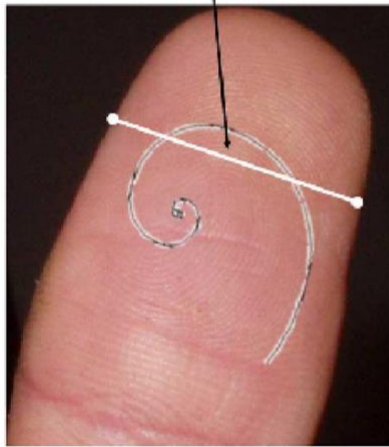
- (د فعاليت د ورځې څخه سوا) په يوه بله ورځه كې نوې شكلونه جوړ كړئ ترڅو زده كوونكي وكولاى شي په خپل اضافي وخت كې په هغوى باندې كار وكړي.

د دوهمې ورځې د فعاليت ورځه

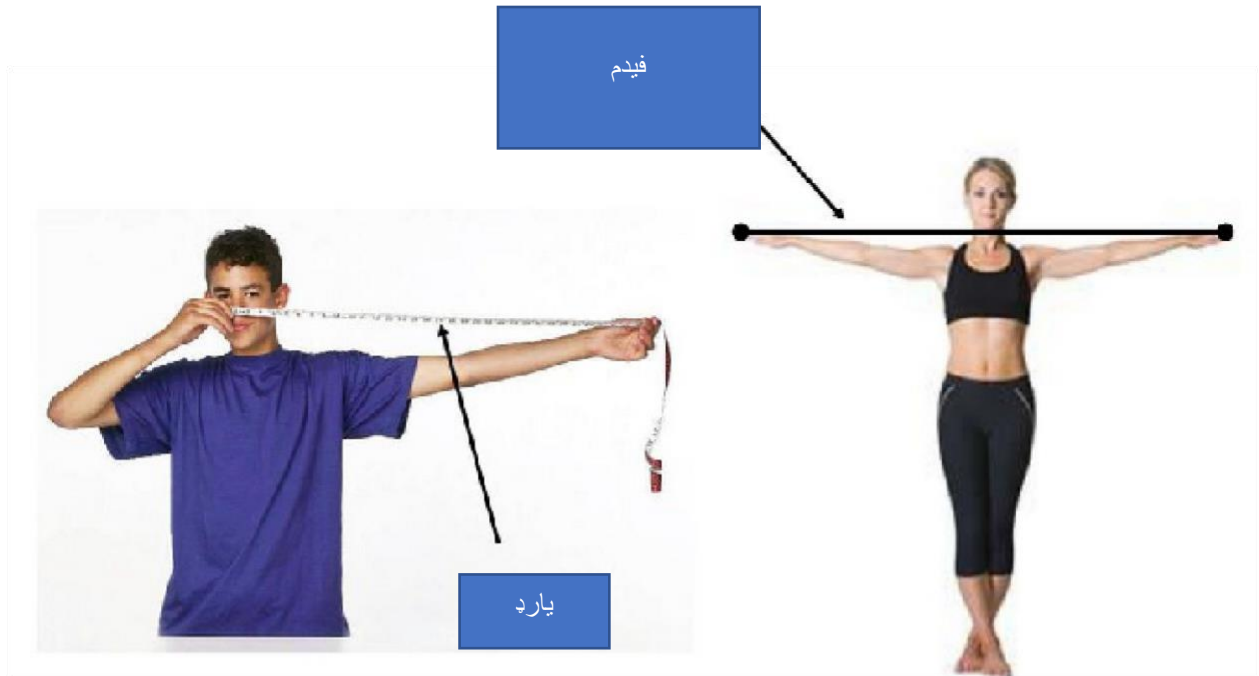
د دوهمې ورځې کاري صفحه

اينچ

پينه

Source: <https://slideplayer.com/slide/14948703/>

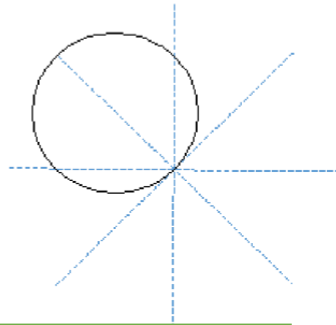
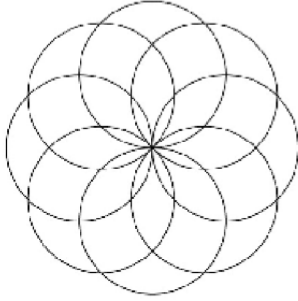
د دريمې ورځې د فعاليت ورځه

د دريمې ورځې د فعاليت ورځه

يو کارتوني اتل د ويټروين پر بنسټ د يو سري رسامی د ليوناردو د وينسي په واسطه. دا مربع شکل تاسو ته څه روښانه کوي؟ (فاتوم د لوروالي په مقابل کې)

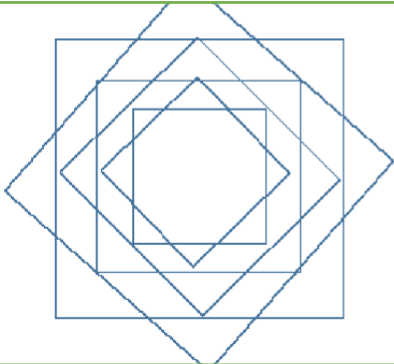

۱. آیا تاسو کولای شئ لاندې مانډالا (شکل) رسم کړئ؟

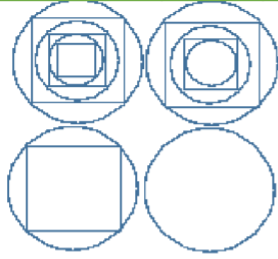
لارښوونه: تاسو کولی شئ يو پيال د ۸ دايرو رسمولو لپاره وکاروئ چې ۴ متقاطعي برخې ولري

۲. آیا تاسو کولی شئ دا شکل بيا جوړ کړئ؟

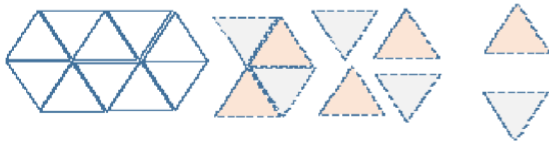

لارښوونه: په يوې لوی مربع شکل جوړونې پيل وکړئ، بيا يوه بله مربع چې د هغې لپاسه يې څرخ خوړل وي، او بيا په داخل کې يوه وړه مربع شکل جوړ کړئ

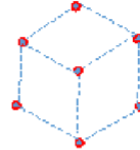
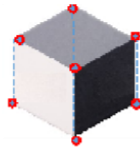
۳. آیا تاسو کولی شی ددوو مختلفو شکلونو په کارولو سره لاندې شکل بیرته په یو لوی ډول سره جوړ کړئ؟ لاندې هغه نا تکمیل شوي شکل ته وگورئ چې د حلقو او مربع شکلونو څخه جوړ شوی دی. (ایا د مربع شکل اړخونه قات شوي دي او که نه؟)

۴. د شکل یوه بله بیلگه دلته شتون لري چې د متساوي الاضلاع مثلث شکل پکې په تکراري ډول سره استفاده شوی دی. همدا شکل بیرته په یوه وره ورته باندې دوباره جوړ کړئ.

۵. د ۳ بعدي شکلونو توهم: آیا تاسو پوهیږئ چې څنگه یو مکعب شکله باکس/قوټی رسم کړئ؟ ددې لپاره چې لاندې مکعب رسم کړئ، تاسو لومړی اړتیا لرئ چې شکل رسم کړئ، او له هغې څخه وروسته ورته رنگونه ورکړئ. (د رنگ د تیره والي ۳ مختلف رنگونه انتخاب کړئ ترڅو روښنایي او سیوری جوړ کړئ شی.)

۶. اختیاري: آیا تاسو کولی شی د دغو شکلونو په یوځای کولو سره او یو بل سره د نیردې ایښودلو سره یو بل شکل رسم کړئ؟ او بیا یو بل قشر؟ او بیا د کتابچې ټوله صفحه په همدغه شکل سره ډکه کړئ؟

